T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TEKSTİL TEKNOLOJİSİ

DESENİ RAPORTLAMA 1

542TGD578

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR ii
GİRİŞ 1
ÖĞRENME FAALİYETİ–1 3
1. DESENİ DÜZ (TAM) RAPORT SİSTEMİNE GÖRE ÇİZME 3
1.1. Raport 3
1.2. Düz (Tam) Raport Sistemi ve Özellikleri 4
1.3. Düz (Tam) Raport Sistemine Göre Desen Uygulaması 5
UYGULAMA FAALİYETİ 9
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 18
ÖĞRENME FAALİYETİ-2 19
2. DESENİ YARIM (SOTER) RAPORT SİSTEMİNE GÖRE ÇİZME 19
2.1. Yarım (Soter) Raport Sistemi ve Özellikleri 19
2.2. Yarım (Soter) Raport Sistemine Göre Desen Uygulaması 20
UYGULAMA FAALİYETİ 27
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 36
MODÜL DEĞERLENDİRME 37
CEVAP ANAHTARLARI 38
KAYNAKÇA 39

AÇIKLAMALAR

KOD	**542TGD578**
ALAN	**Tekstil Teknolojisi**
DAL/MESLEK	**Tekstil Baskı ve Desenciliği**
MODÜLÜN ADI	**Deseni Raportlama 1**
MODÜLÜN TANIMI	Deseni tekniğine uygun olarak düz ve yarım raport sistemine göre çizme ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Deseni Raportlamak
MODÜLÜN AMACI	**Genel amaç** Bu modül ile uygun ortam sağlandığında deseni tekniğine uygun raportlayabileceksiniz. **Amaçlar:** **1.** Deseni tekniğine uygun olarak düz (tam) raport sistemine göre çizebileceksiniz. **2.** Deseni tekniğine uygun olarak yarım (soter) raport sistemine göre çizebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlık ortam Donanım: Eskiz kâğıdı, resim kâğıdı, çizim araç gereçleri, ışıklı masa, guaj boya, boya paleti, su kabı, cetvel, farklı kalınlıklarda kurşun kalem.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bir önceki modülle tasarım ilke ve kurallarını öğrenerek yaptığınız desen tasarımlarınızı üretim aşamasına geçirebilmek için raportlamanız gerekir. Raportlanmayan bir desen estetik açıdan uygun olsa dahi metraj baskı gerçekleştirilemez, kâğıt üzerinde kalmaktan öteye gidemez.

Üretim için raportlama işlemine başlamadan önce işletme koşullarında dikkate alınması gereken önemli unsurlar vardır. Bunlar, desenin basılacağı makine parkuru, kumaş cinsi, kullanılacak boyar madde grubu, makinenin basabileceği renk sayısıdır. Bir sonraki adım makinenin şablon ölçülerinin ne olduğudur. Ancak bu bilgiler doğrultusunda uygun raport ölçü ve çeşitleri kullanılarak üretim aşaması için raportlama işlemine başlanabilir.

Bu modül yardımıyla müşteri istekleri, günün moda akımı, kullanım yeri ve hayal gücünüzle tasarımını yaptığınız desenleri düz (tam) ve yarım (soter) raportlama teknikleriyle raportlayarak üretimde kullanılabilir duruma getirebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–1

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyetinde uygun ortam sağlandığında kazandırılacak bilgi ve beceriler ile deseni tekniğine uygun olarak düz (tam) raport sistemine göre çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken araştırmalar şunlardır:

- İşletmelerin desen bölümlerine giderek kullandıkları raport çeşitlerini ve uygulamalarını inceleyiniz.
- İşletmelerde ve evlerinizdeki baskılı kumaşların üzerindeki desenlerin tekrar edilme düzenlerini inceleyiniz.

1. DESENİ DÜZ (TAM) RAPORT SİSTEMİNE GÖRE ÇİZME

1.1. Raport

Kumaş üzerindeki desen motiflerinin eşit aralıklarla enine ve boyuna tekrar eden en küçük parçasının raport olduğunu daha önce Desen Hazırlama modülünde belirtmiştik. Raportlama ise desen üzerindeki motiflerin birbirine yakınlığı, uzaklığı, büyüklüğü, renk sıralamaları ve gruplaşmaları, biçim dengesizliklerinin ortadan kaldırılarak farklı şekillerde düzenlenmesi işlemidir.

Bir desenin metraj üretim aşamasına geçebilmesi için raportlanması gerekmektedir. Aksi halde tasarımı estetik değer taşısa da üretimde kullanılamadığından kumaş deseni olarak bir anlam ifade etmez.

Raportlama işlemine başlamadan önce desenin basılacağı makine (rotasyon, film druck vs), baskıda kullanılacak boyarmadde grubu ve makinenin çalışabildiği en fazla renk sayısı bilinmelidir. Makine belirlendikten sonra şablon ölçüleri dikkate alınarak birim raport ölçüleri belirlenir. Birim raport ölçüleri şablon ölçülerinin, tam sayıya bölünebilir ast katları olmalıdır. Örneğin rotasyon şablonlar genelde 64 cm ebatlarında olduğundan birim raport ölçüsü 64 sayısının bölünebilir ast katları dikkate alınarak belirlenmelidir.

Tasarımcı raport tekniklerini bu bilgileri dikkate alarak doğru biçimde uygulayabilmelidir. Kumaş tasarımı süreci ancak raportlamadan sonra tamamlanmış olur. Kullanılan raport çeşitleri şunlardır:

- Tam veya düz raport
- Yarım veya soter raport
- Diyagonal veya üslup raport
- Çevirme raport
- Kapaklama raport

1.2. Düz (Tam) Raport Sistemi ve Özellikleri

Uygulaması en kolay olan raportlama şeklidir. Kumaşın atkı ve çözgü yönünde, desen motiflerinin dik açı yapacak şekilde tekrarı ile elde edilen raport sistemidir. Genellikle yol oluşturmayacak desenlerde tercih edilir.

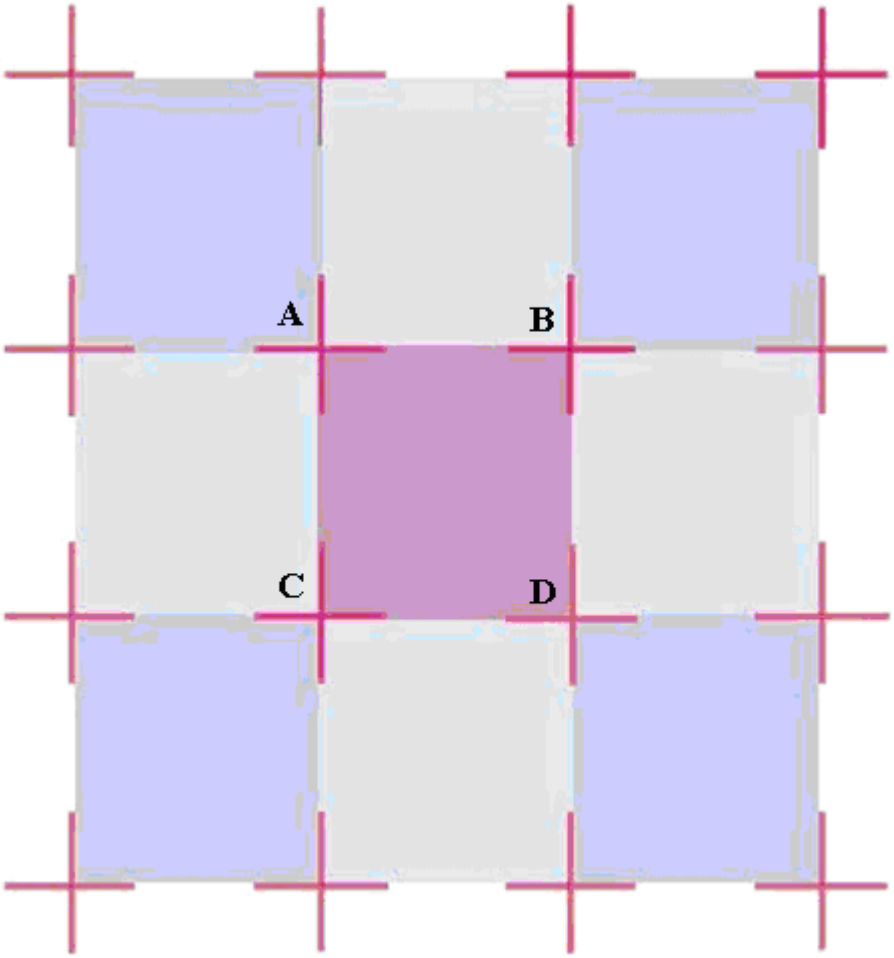

Şekil 1.1: Tam raportun çoğaltılması

1.3. Düz (Tam) Raport Sistemine Göre Desen Uygulaması

- Birim raport ölçüleri belirlenir.
- Çizim araç gereçleri yardımıyla raport karesi dört aks olarak çizilir. Aks çiziminin doğruluğu karşılıklı kenarlardaki aksların üst üste getirilmesiyle kontrol edilir (A ile C, B ile D). Akslardaki kaymalar raport tekrarında desende kaymalara neden olacağından doğru oturtulmalıdır.

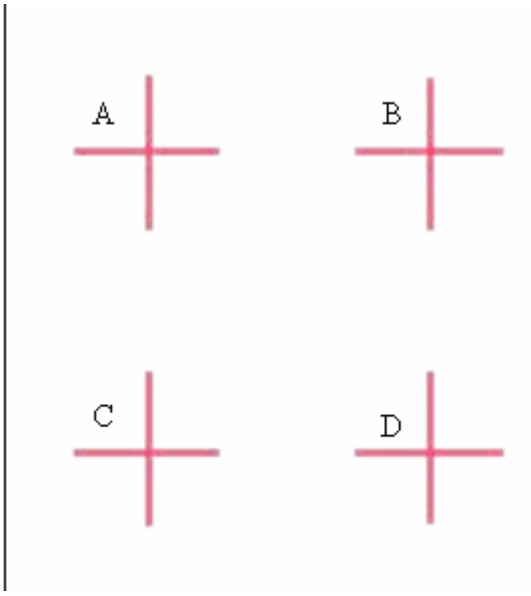

şekil 1.2: Eskiz kâğıdına alınmış aks

Resim 1.1: Aksların üst üste oturtulması

- Tasarım ilkeleri doğrultusunda birim raport alanı içerisine desen çizilir. Desende raport dışına taşan motiflerde düzenlemeler yapılır. Bu düzenleme sırasında desenin karakterini bozmadan ilave motifler kullanılabildiği gibi çıkarmalar da yapılabilir.
- Üste ve yanlara doğru yapılan raport tekrarlarında raport alanından taşan motifler dikkate alınarak karşılıklı köşeler oturtulur.

Taşan motif

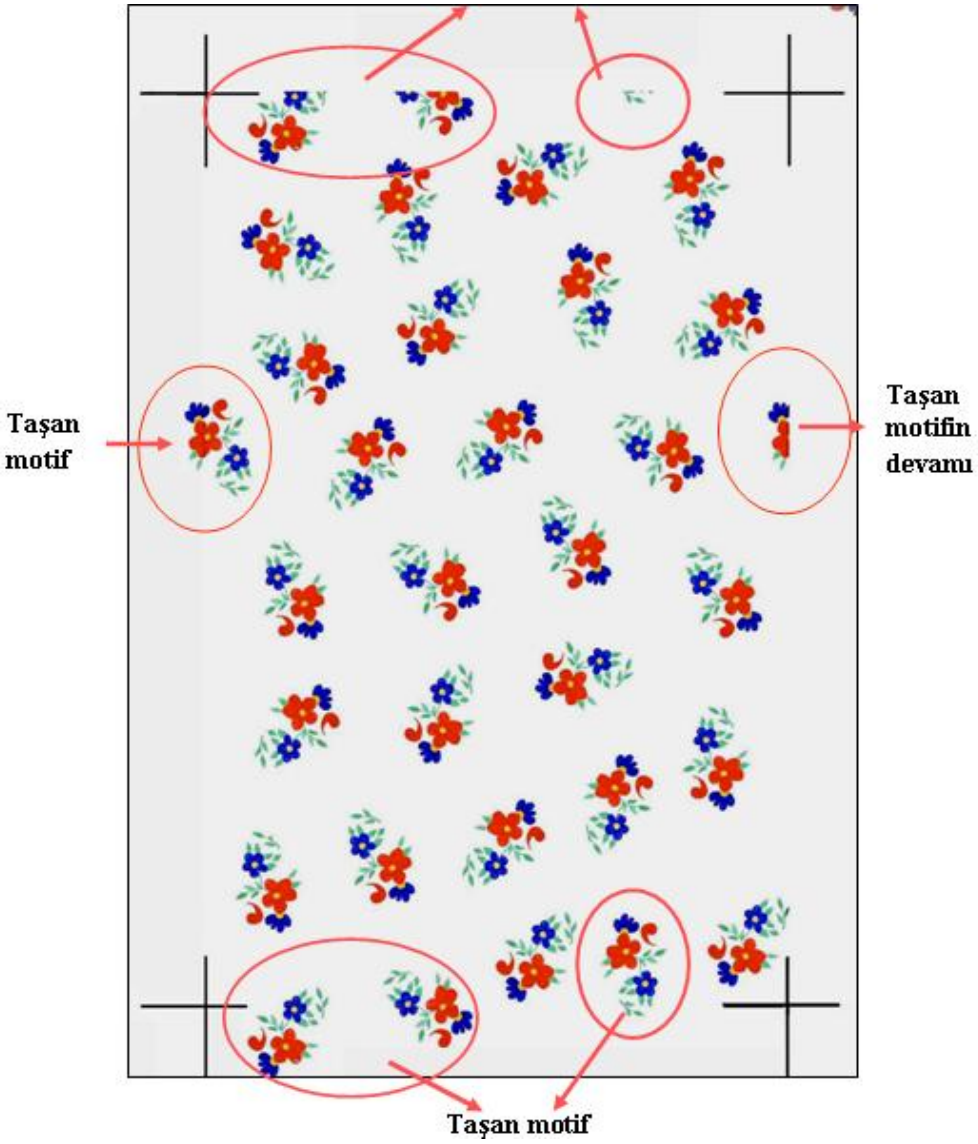

Resim 1.2: Birim raportu hazırlanmış tam raport desen

- Birim raport hazır duruma gelir.
- Birim raport tam raport kuralı doğrultusunda dikey ve yatay olarak birbiriyle dik açı yaparak çoğaltılır. Bu çoğaltma sırasında desen motifinin genel formu değişikliğe uğratılmaz.

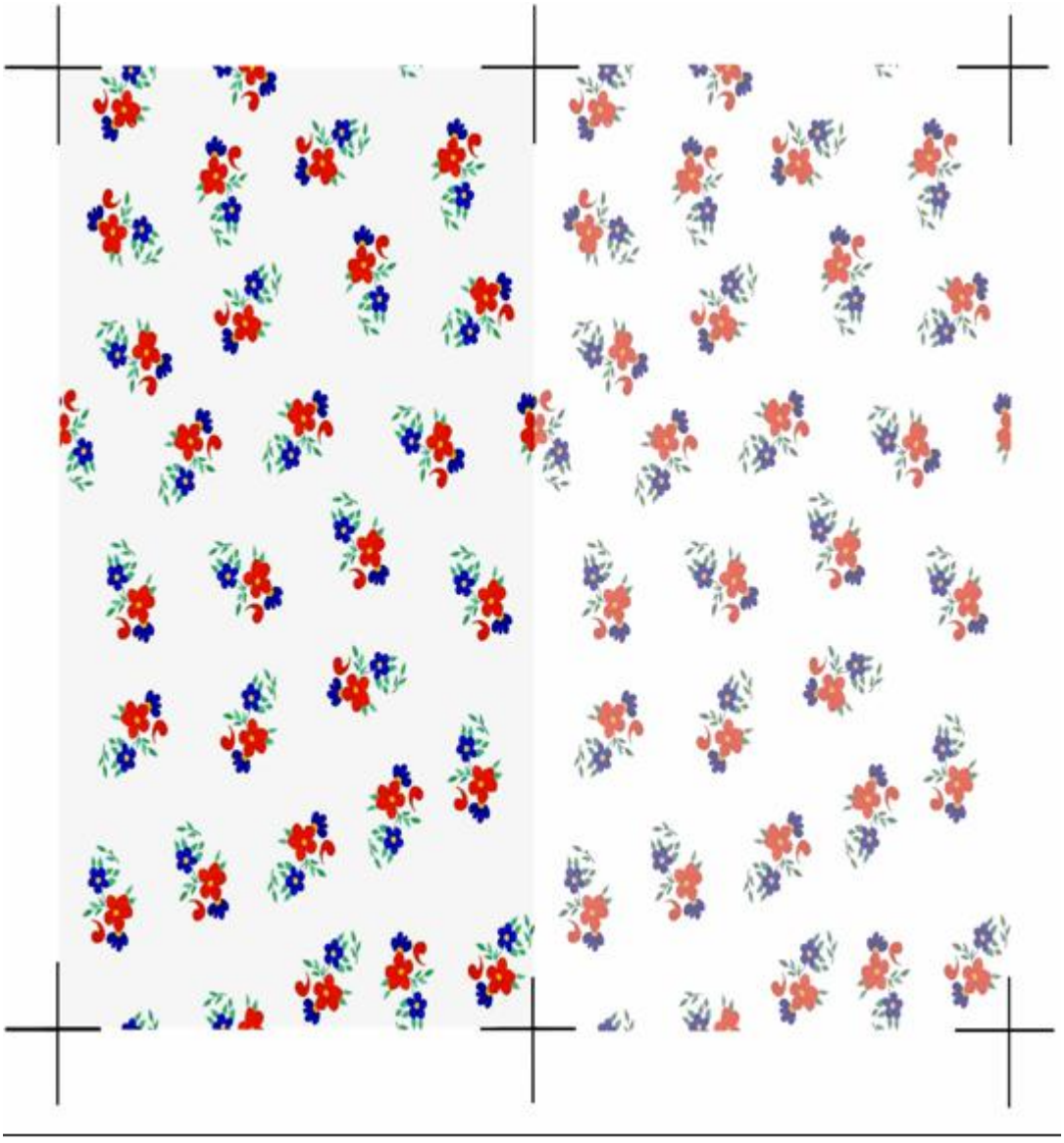

Resim 1.3: Raportun yana doğru çoğaltılması

- Raport yana ve üste doğru istenildiği kadar ilavelerle çoğaltılabilir.

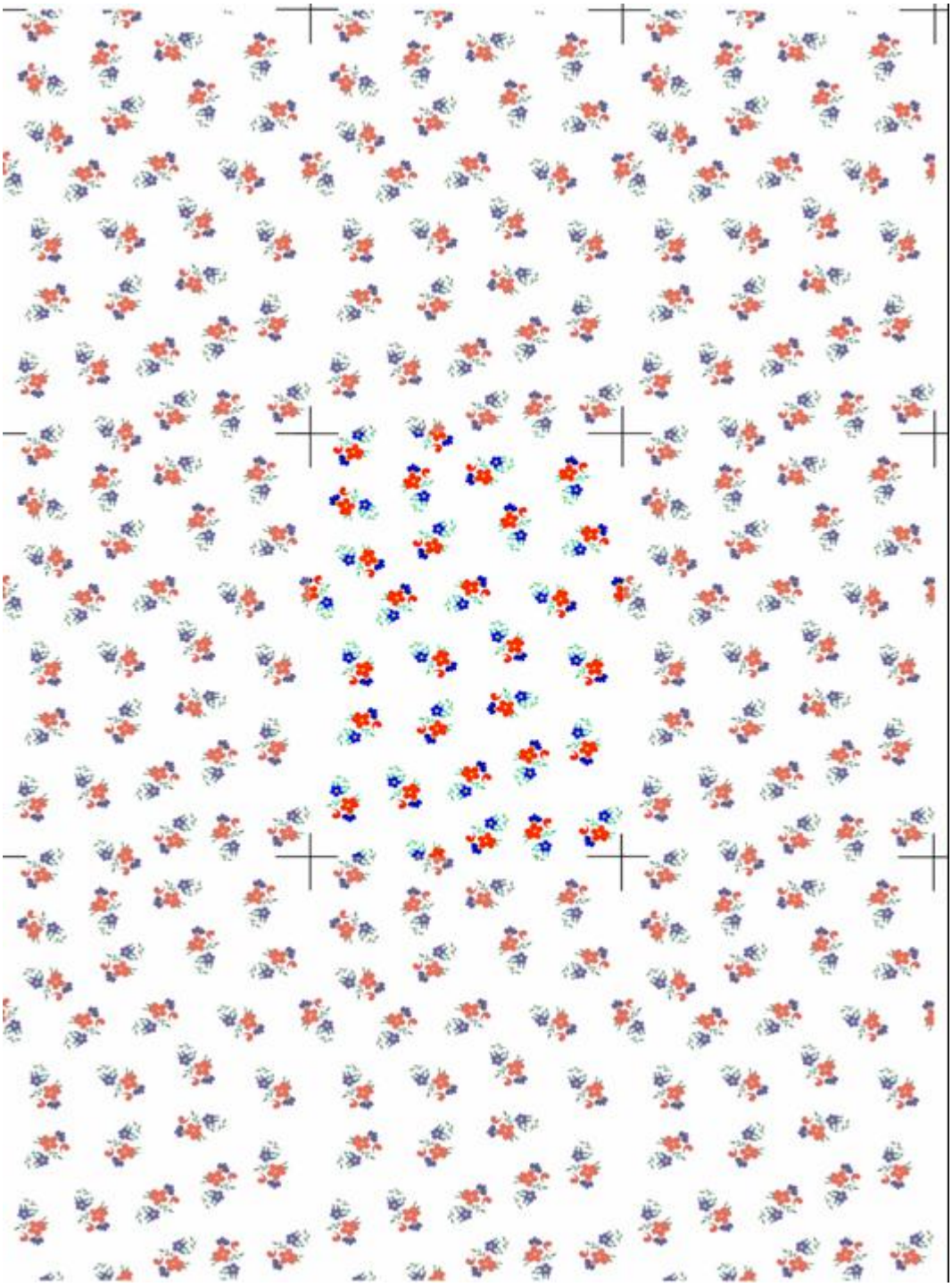

Resim 1.4: Raportun enine ve boyuna çoğaltılması

UYGULAMA FAALİYETİ

Deseni düz raport sistemine göre raportlayınız.

İşlem Basamakları	**Öneriler**
Aydınlık bir ortamda desen hazırlama için gerekli olan malzemeleri temin ediniz. ➢ Farklı yumuşaklıkta kurşun kalem ➢ Eskiz kâğıdı ➢ Silgi ➢ Cetvel ➢ Şeffaf bant ➢ Makas ➢ Guaj boya ➢ Değişik numaralarda fırça ➢ Resim paleti ➢ Su kabı ➢ Boya paleti ➢ Resim kâğıdı	➢ Malzemelerinizi eksiksiz olarak hazırlayınız. ➢ Yumuşak silgi kullanınız. ➢ Boyamada kullanılan fırçaların iyi kalitede olmasına dikkat ediniz. ➢ Temiz ve düzenli çalışınız.
➢ Eskiz kâğıdına birim raport ölçülerinizi her kenardan en az 2 cm boşluk olacak şekilde belirleyerek kesiniz. (Örneğin 16x16 cm olan birim raport için 20x20 cm' lik alan belirleyiniz.) 	➢ Birim raport ölçülerini mutlaka cetvel ile ölçünüz. ➢ Ölçümü hatasız yapınız. ➢ Eskiz kâğıdını düzgün bir şekilde kesiniz.

➢ Kenar boşlukları dikkate alarak birbirine eşit uzaklıkta dört tane aks çiziniz. 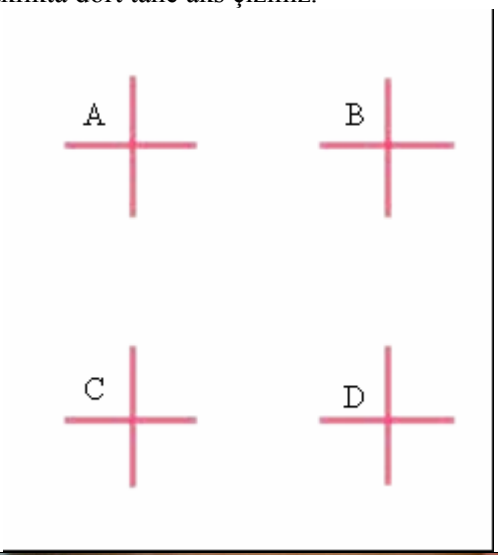 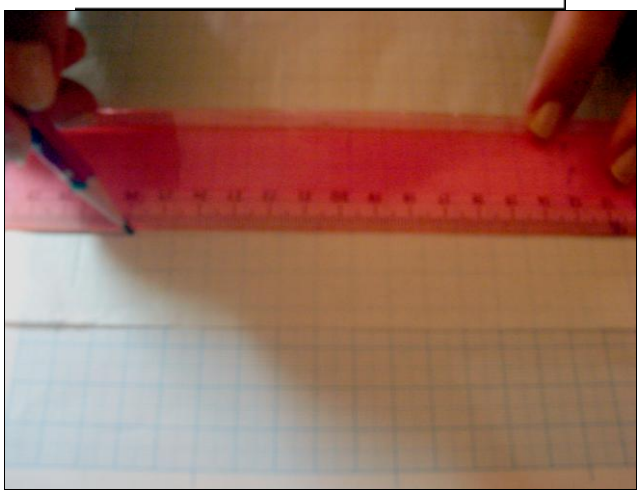	➢ Aksları temiz ve net bir şekilde çiziniz. ➢ Akslarınızı raport sınırlarının tam oturması için milimetrik kâğıt kullanarak çiziniz. ➢ Akslar birbirini 90° kesmelidir. ➢ Aksları eşit kalınlıkta, mümkün olduğu kadar ince ve boyutta çiziniz. ➢ Aksları çizerken çizim araç gereçlerinden yararlanınız.

➢ Aksların birbiri üzerine net bir şekilde oturup oturmadığını kontrol ediniz. 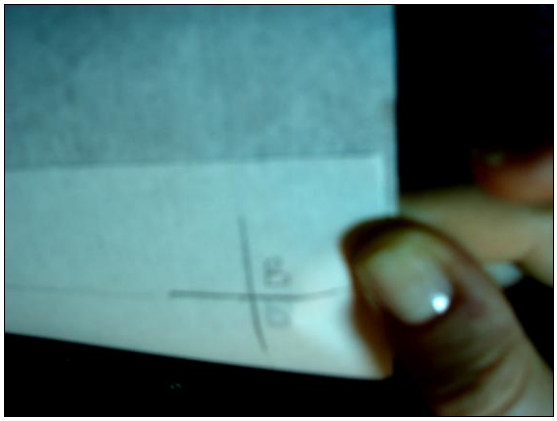 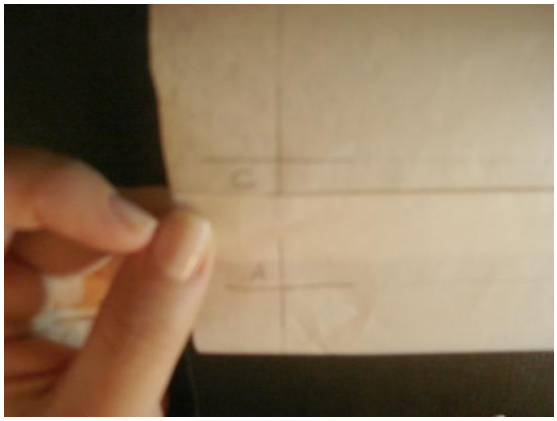	➢ Aks kontrolü yaparken eskiz kâğıdını birbiri üzerine rulo yaparak aksların düzgünlüğünü kontrol ediniz. ➢ Önce A-B aksını, C-D aksı ile üst üste getiriniz. ➢ Daha sonra eskiz kâğıdını A-C aksını, B-D aksı ile üst üste gelecek şekilde katlayarak kontrol ediniz. ➢ Her iki kontrolde de akslarda oluşabilecek kaymaları mutlaka bu aşamada düzeltiniz. Düzeltilmeyen akslar daha sonra desenin kaymasına neden olur.

➢ Birim raportun içerisine desen tasarımınızı yapınız. 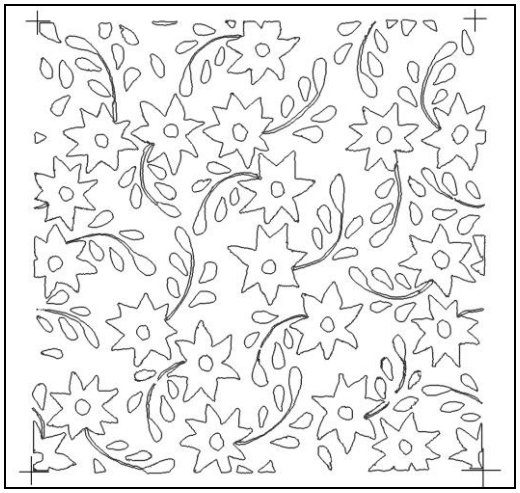	➢ Tasarımı Desen Hazırlama modülünde öğrendiğiniz ilkelere göre yapınız. ➢ ➢ Motiflerde küçültme, büyütme ya da eksiltmeler yapabilirsiniz. ➢ ➢ Temiz ve düzgün çalışmaya özen gösteriniz.

➢ Hazırladığınız birim raportu ışıklı masaya sabitleyiniz ve yeni bir eskiz kâğıdını birim raportun üzerine sabitleyerek raportlamaya geçiniz. 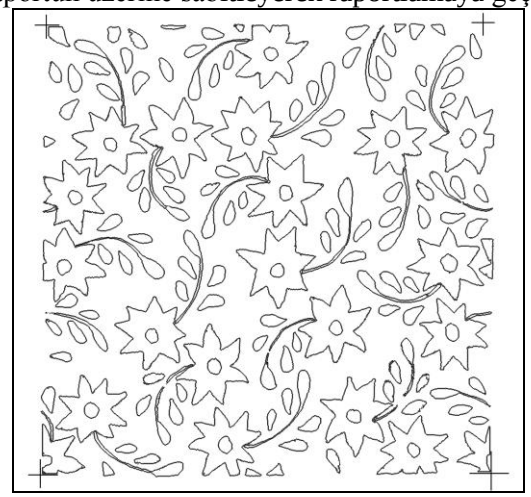	➢ Hazırladığınız birim raportu ışıklı masaya sabitleyiniz. ➢ Yeni bir eskiz kâğıdını da birim raportun üzerine sabitleyerek bire bir kopyalayınız. ➢ İlk olarak aksları almayı unutmayınız. ➢ Birim raportu eskiz kâğıdına kopyalarken mümkün olduğunca silgi kullanmamaya özen gösteriniz. ➢ Temiz ve düzgün çalışmaya özen gösteriniz.
➢ Raportlama işlemine devam ediniz. Bunun için üste sabitlediğiniz eskiz kağıdını çıkarıp çizmiş olduğunuz ilk raport karesinin sağına gelecek şekilde yerleştiriniz ve kopyalayınız. 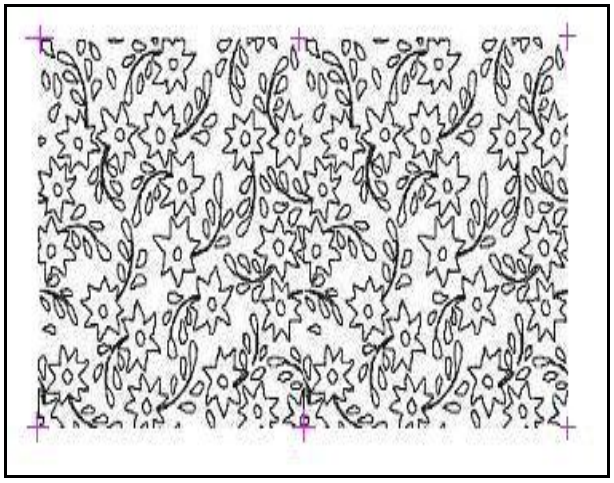	➢ Raportunuzu atkı ve çözgü yönünde çoğaltacağınızdan eskiz kağıdınızı yıpratmamaya gayret ediniz. ➢ Bantla birim raport üstüne sabitlediğiniz eskiz kağıdınızı alarak üstteki eskiz kağıdı bir raport boyu sola kaydırınız. (Böylelikle ilk karenin sağına kopyalayacaksınız.) ➢ Aksları üst üste getiriniz ve bant kullanarak desen masasına tekrar sabitleyiniz. (Üstteki eskiz kağıdına çizdiğiniz ilk raportun sağ aksları ile alttaki birim raportun sol aksları üst üste çakışacaktır.) ➢ İlk olarak aksları almayı unutmayınız. ➢ Uygun bir kurşun kalem kullanarak raportu tekrar kopyalayınız. ➢ Temiz ve düzgün çalışmaya özen gösteriniz.

➢ Raportunuzu üçüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ediniz. 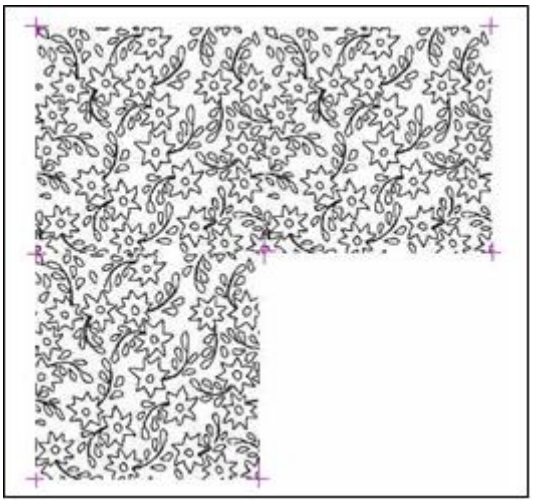	➢ Eskiz kağıdınızı ışıklı masaya, birim raportunuz eskiz kağıdınıza ilk çizdiğiniz raport karesinin hemen altına gelecek şekilde yapıştırınız. (Üstteki eskiz kâğıdına çizdiğiniz ilk raportun alt aksları ile alttaki birim raportun üst aksları üst üste çakışacaktır.) ➢ İlk olarak akslarını tekrar alınız. ➢ Raportu bire bir tekrar kopyalayınız. ➢ Temiz ve düzgün çalışmaya özen gösteriniz.
➢ Raportunuzu dördüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ediniz. 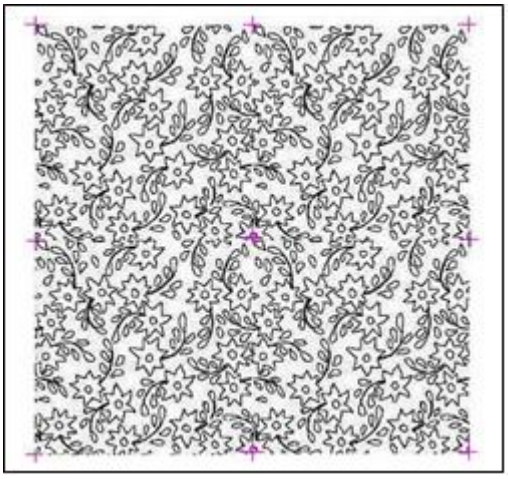	➢ Eskiz kağıdınızı ışıklı masaya, birim raportunuz eskiz kağıdınıza ikinci çizdiğiniz raport karesinin hemen altına gelecek şekilde yapıştırınız. ➢ İlk olarak akslarını tekrar alınız. ➢ Raportu bire bir tekrar kopyalayınız. ➢ Bu işlemi defalarca tekrarlayabilirsiniz. ➢ Temiz ve düzgün çalışmaya özen gösteriniz.

 ➢ Hazırladığınız deseni resim kâğıdına aktarınız ve kullanacağınız renkleri belirleyiniz.	➢ Eskiz kağıdındaki deseni desen bant yardımıyla dört köşesinden desen masasına sabitleyiniz. ➢ Aynı ölçülerde kesmiş olduğunuz resim kağıdını eskiz kağıdının üzerine yine bant kullanarak sabitleyiniz. ➢ Boyamaya başlamadan önce siyah kalemle aksları çiziniz. ➢ Renklendirme için renk seçimine geçiniz. ➢ Renkleri karıştırarak farklı renkler elde ediniz. ➢ Renkleri önce küçük bir alanda deneyerek uygun olup olmadığına karar veriniz. ➢ Uygun bulduğunuz renkleri boya paletinize desenin tamamını boyayacak miktarlarda hazırlayınız.
➢ Hazırladığınız deseni boyayınız. 	➢ Boyama sırasında temiz ve düzenli çalışınız. ➢ Boyamada fırça darbelerinin belirgin olmamasına dikkat ediniz. ➢ Renk dağılımına dikkat ediniz. ➢ Sık sık su kabınızdaki kirlenen suyu boşaltarak temiz su koyunuz.

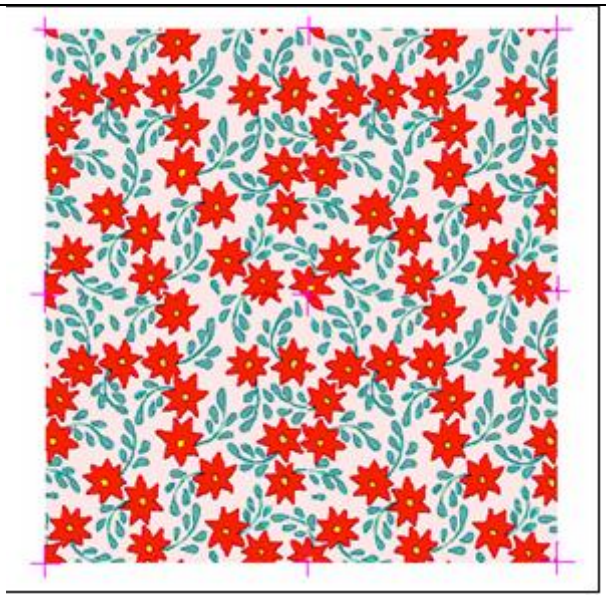	

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet,** kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	**Evet**	**Hayır**
Uygulama için gerekli olan tüm araç gereç ve çalışma ortamını hazırladınız mı?		
Çalışacağınız birim raport ölçüsünü cetvelle belirlediniz mi?		
Eskiz kâğıdına aksları çizim araç gereçleri yardımıyla çizdiniz mi?		
Eskiz kâğıdı keserken desen kenarlarından boşluk bıraktınız mı?		
Aksların tam raport kuralına uygun bir şekilde kontrollerini yaptınız mı?		
Tasarım ilkeleri doğrultusunda deseni raport sınırları içerisine oluşturdunuz mu?		
Gerekli olduğu durumlarda motiflerde değişiklikler yaptınız mı? (büyütme- küçültme, ilave-silme yön değiştirme vb.)		
Birim raportu oluştururken taşan motifleri tam raport uygulama kuralları doğrultusunda karşı köşelere aktardınız mı?		
Hazırladığınız birim raportu ışıklı masaya sabitlediniz mi?		
Yeni bir eskiz kâğıdını birim raportun üzerine sabitleyerek raportlamaya geçtiniz mi?		
Raportlama için üste sabitlediğiniz eskiz kâğıdını çıkarıp çizmiş olduğunuz ilk raport karesinin sağına gelecek şekilde yerleştirip kopyaladınız mı?		
Raportunuzu üçüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ettiniz mi?		
Raportunuzu dördüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ettiniz mi?		
Renklendirme işlemi için resim kâğıdınızı eskiz kâğıdı boyutlarında keserek akslarını çizdiniz mi?		
Deseni tasarımınızı resim kâğıdına temiz ve dikkatli bir biçimde aktardınız mı?		
Renklendirme işlemine başlamadan önce çalışacağınız renkleri boyamaya yetecek kadar paletinize hazırladınız mı?		
Boyama sırasında guaj boya tekniğine uygun çalıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme” ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin sonunda boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1	Raportlama, desen üzerindeki motiflerin birbirine yakınlığı, uzaklığı, büyüklüğü, renk sıralamaları ve biçim dengesizliklerinin ortadan kaldırılarak farklı şekillerde düzenlenmesi işlemidir.	
2	Desen kumaşa basılmadan önce raportlanmalıdır.	
3	Desen raportlanırken hangi makine grubunda çalışacağı dikkate alınmaz.	
4	Günümüzde kullanılan raport çeşitleri, tam raport, yarım raport, diyagonal raport, çevirme raport ve kapaklama raporttur.	
5	Raport, kumaşın atkı ve çözgü yönünde desen motiflerinin dik açı yapacak şekilde tekrar etmesidir.	
6	Tam raportta enine doğru 1/2 oranında kayma yapılır.	
7	Tam raportta boyuna doğru dik açı yapılarak desen çoğaltılır.	

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceri sonunda uygun ortam sağlandığında deseni tekniğine uygun olarak yarım (soter) raport sistemine göre çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İşletmelerin desen bölümlerine giderek yarım raport uygulamalarını inceleyiniz.
- Kumaşların üzerindeki desenlerin tekrar edilme düzenlerini inceleyiniz.

2. DESENİ YARIM (SOTER) RAPORT SİSTEMİNE GÖRE ÇİZME

2.1. Yarım (Soter) Raport Sistemi ve Özellikleri

Birim raport karesinin bir yöne doğru 1/2 oranında (atkı yönünde), diğer yöne doğru ise (çözgü yönünde) dik açı yapacak şekilde sıralanması ile oluşan raport sistemidir. Bir raport karesi altı akstan meydana gelir. Düz raporttaki gibi dört köşe aksı, buna ilâve olarak da tam ortada iki aks daha vardır. Yani desen bir yönde düz raport sistemine uygun giderken diğer yönde 1/2 kayarak kumaş üzerine yerleşir. Kayma birim raportun sağına ya da soluna doğru olabilir. Yarım raporttaki kayma atkı yönünde ya da çözgü yönünde olabileceği gibi sağa ya da sola doğru da olabilir. Şablonun boyu kumaşın enine baskı yapar. Üretim sürecinde şablonda enine soter olarak görülen çalışma kumaşın boyuna soter baskı yapar. Şablonda boyuna soter olarak görülen çalışma kumaşın enine baskı yapar.

Genellikle büyük hacimli desenlerde uygulanır. İşletmelerde sıkça tercih edilen raportlama tekniklerinden biridir. Bu rapor sistemi motif tekrarının daha aralıklı sıralanmasını sağlar.

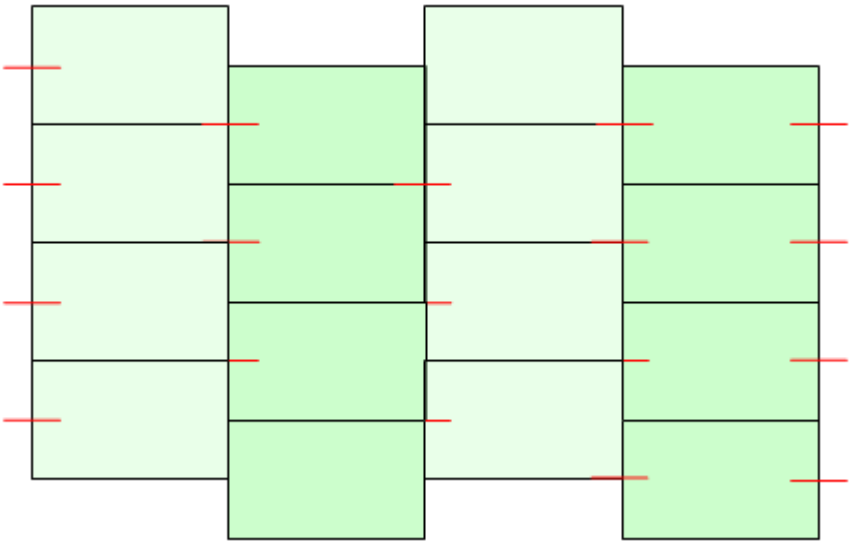

Şekil 2.1: Yarım raportun çoğaltılması

2.2. Yarım (Soter) Raport Sistemine Göre Desen Uygulaması

- Birim raport ölçüleri belirlenir.
- Milimetrik kâğıt yardımıyla raport karesi dört aks olarak çizilir. Daha sonra raportun tam ortasından karşılıklı iki aks daha alınır. Toplamda altı adet aks alınmış olur. Önce karşılıklı kenarlardaki akslar üst üste getirilerek kontrol edilir. (A B aksları ile E F aksları üst üste getirilir.) Daha sonra desen bir yönde 1/2 oranında kayarak ilerleyeceğinden çapraz akslar üst üste getirilir. (A C ile D F - B D ile C E aksları üst üste getirilir.) Akslar oturtulurken dikkat edilmelidir. Yapılacak bir hata desende kaymalara neden olacaktır.

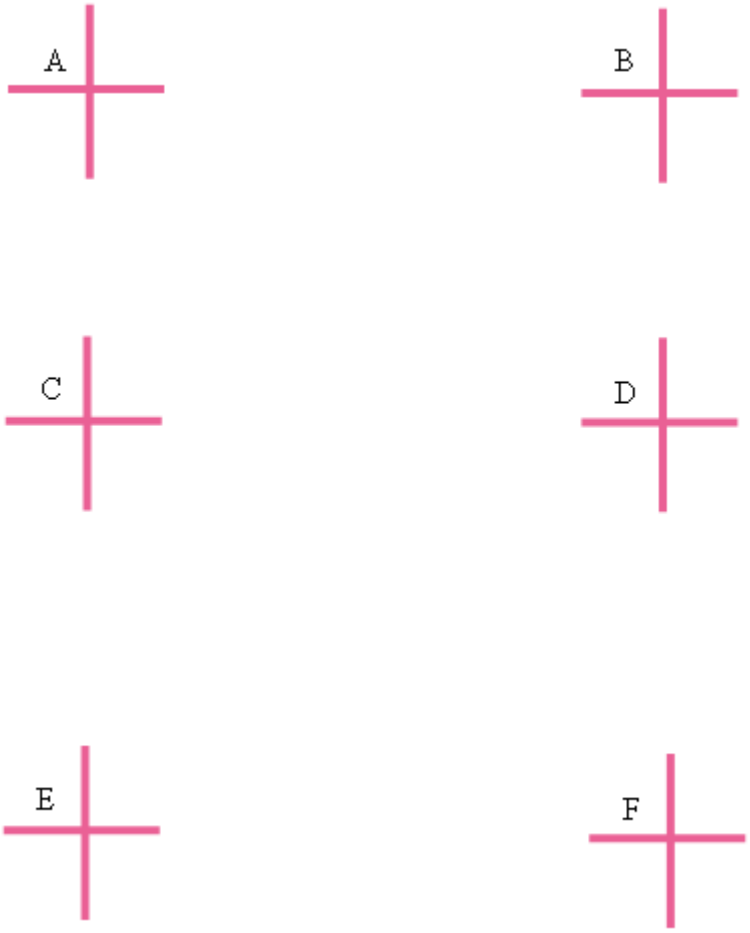

Şekil 2.2: Aks düzeni

Resim 2.1: A-E ile B-F akslarının oturtulması

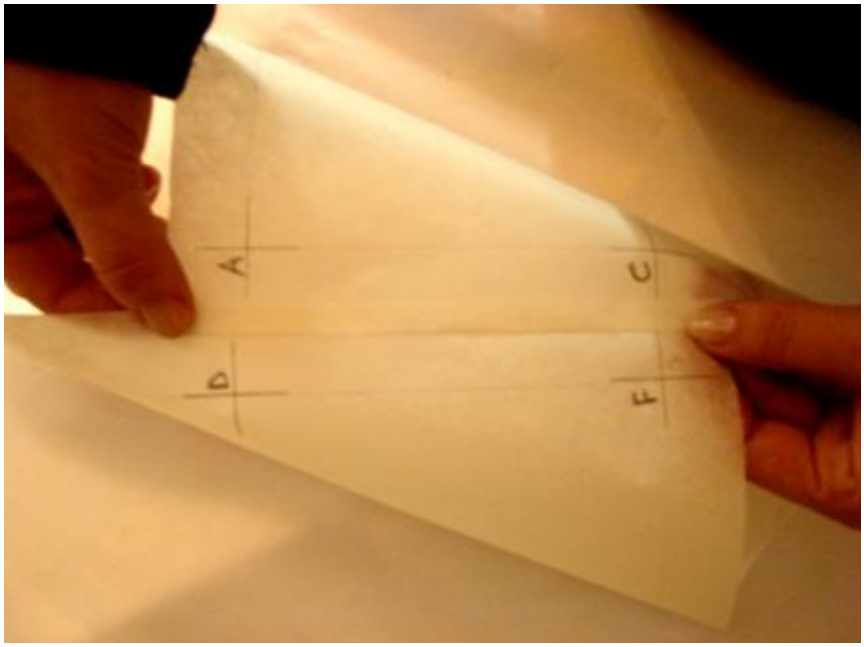

Resim 2.2: A-C ile D-F akslarının oturtulması

- Tasarım ilkeleri doğrultusunda birim raport alanı içerisine kurşun kalem ile desen çizilir. Desende raport dışına taşan motiflerde düzenlemeler yapılır. Bu düzenleme sırasında desenin karakterini bozmadan ilave motifler kullanılabildiği gibi çıkarmalar da yapılabilir. (Eğer hazır bir desen raportlanacak ise aynı düzenlemeler o desen için de yapılır.)
- Bu düzenleme yapılırken desenin genel yapısını bozmamaya dikkat edilmelidir. Yanlardan taşan motifler raport tekrarında enine doğru 1/2 oranında kayma olacağı dikkate alınarak doğru köşeye taşınmalıdır. A ile C aksları yanından taşan motifin D ile F aksları arasına dik taşınacağı unutulmamalıdır. Tüm bu işlemlerden sonra birim raport hazır duruma getirilir.

Boyuna taşan motif

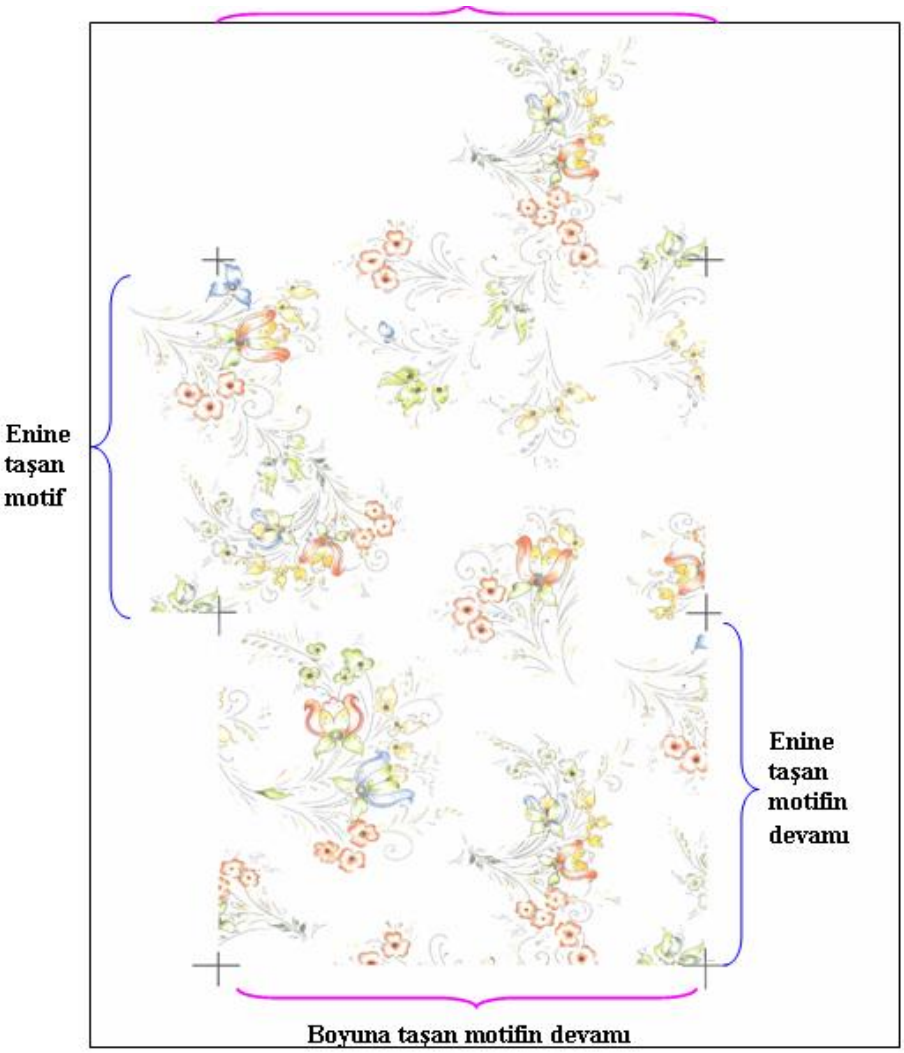

Resim 2.3: Birim raportu hazırlanmış yarım raport desen

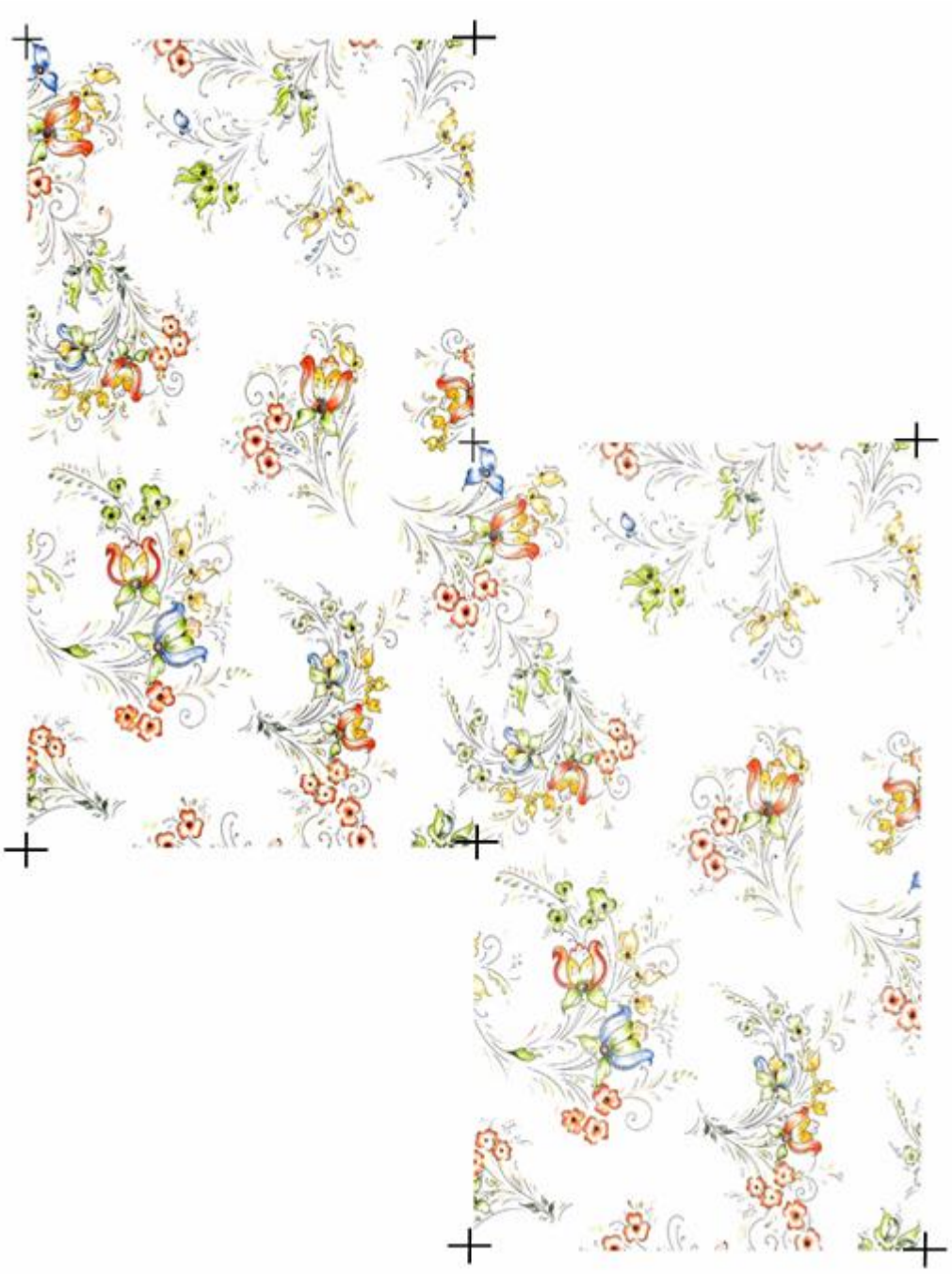

Resim 2.4: Birim raportun 1/2 oranında kaydırılması

- Yarım raport çoğaltılırken birim raport 1/ 2 oranında kaydırılır.
- Boyuna doğru yapılan tekrarlarda ise tam raport uygulaması yapılır.

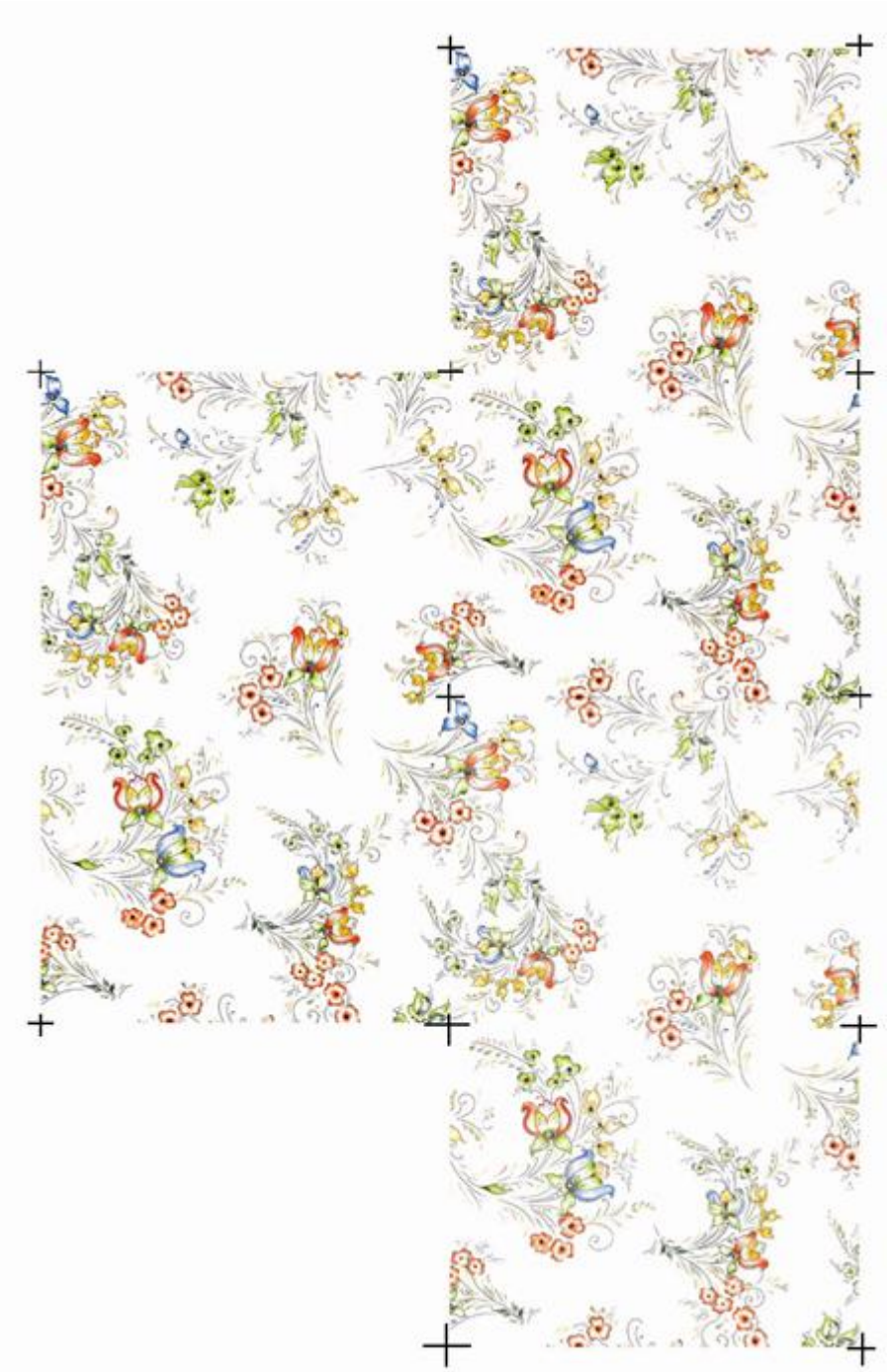

Resim 2.5: Birim raportun üste doğru çoğaltılması

- Raport yana ve üste doğru istenildiği kadar ilavelerle çoğaltılır.

Resim 2.6: Birim raportun çoğaltılmış görüntüsü

UYGULAMA FAALİYETİ

Deseni yarım (soter) raport sistemine göre raportlayınız.

İşlem Basamakları	**Öneriler**
Aydınlık bir ortamda desen hazırlama için gerekli olan malzemeleri temin ediniz. ➢ Farklı yumuşaklıkta kurşun kalem ➢ Eskiz kâğıdı ➢ Silgi ➢ Cetvel ➢ Şeffaf bant ➢ Makas ➢ Guaj boya ➢ Değişik numaralarda fırça ➢ Resim paleti ➢ Su kabı ➢ Boya paleti ➢ Resim kâğıdı	➢ Malzemenizi eksiksiz olarak hazırlayınız. ➢ Yumuşak silgi kullanınız. ➢ Boyamada kullanılan fırçaların iyi kalite olmasına dikkat ediniz. ➢ Temiz ve düzenli çalışınız.
➢ Eskiz kâğıdına birim raport ölçülerinizi her kenardan en az 2 cm boşluk olacak şekilde belirleyerek kesiniz. (Örneğin 15x15 cm olan birim raport için 19x19 cm' lik alan belirleyiniz.) 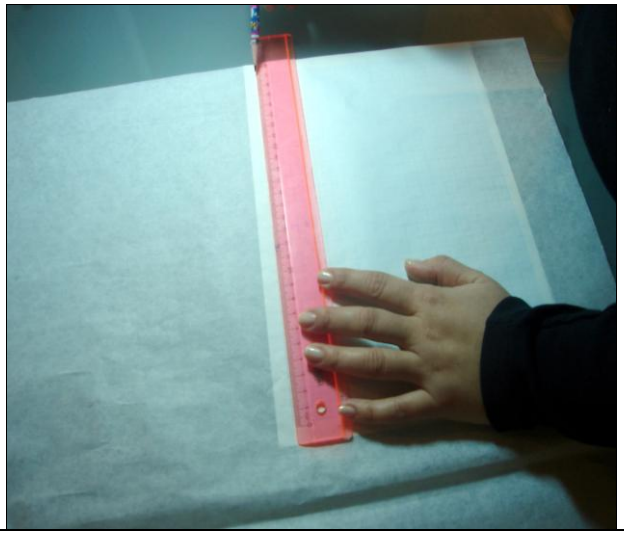	➢ Birim raport ölçülerini mutlaka cetvel ile ölçünüz. ➢ Ölçümü hatasız yapınız. ➢ Eskiz kâğıdını düzgün bir şekilde kesiniz.

➢ Kenar boşluklarını dikkate alarak altı tane aks çiziniz. ➢ Akslardan iki tanesi birim raportu tam olarak ortalayacaktır. 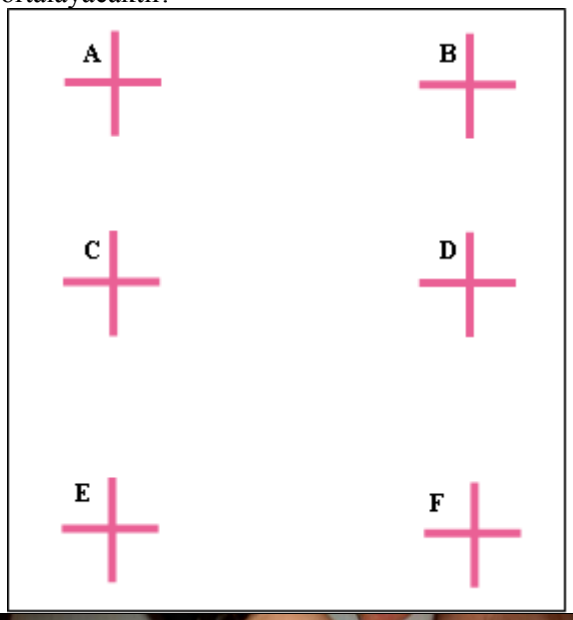 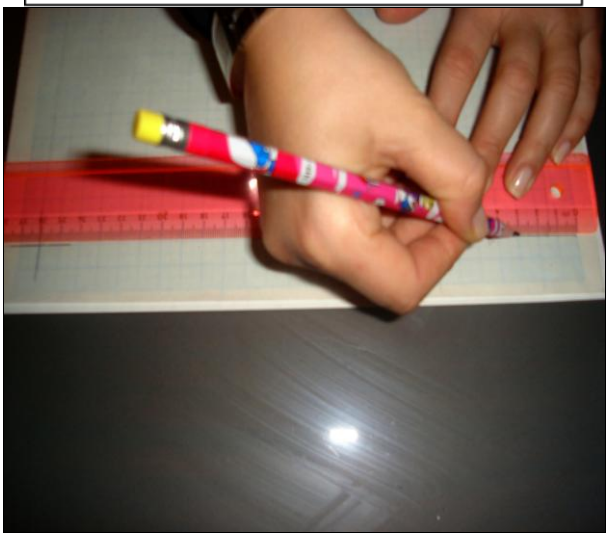	➢ Aksları temiz ve net bir şekilde çiziniz. ➢ Raport sınırlarının tam oturması için akslarınızı milimetrik kâğıt kullanarak çiziniz. ➢ Akslar birbirini 90° kesmelidir. ➢ Aksları eşit kalınlıkta ve boyutta çiziniz.

➢ Aksların birbiri üzerine net bir şekilde oturup oturmadığını kontrol ediniz. 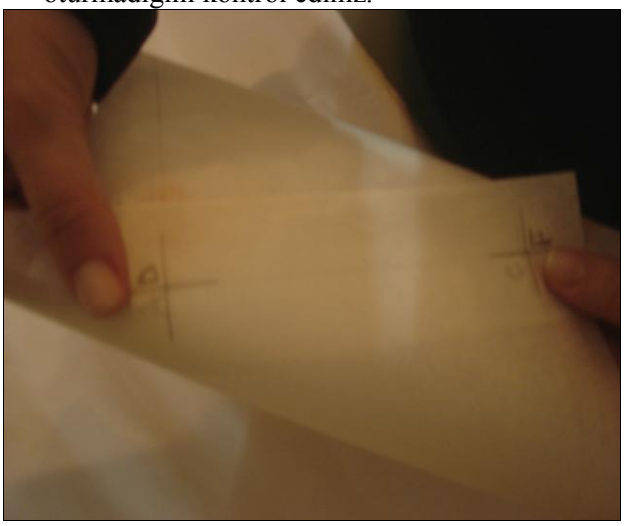 	➢ Aks kontrolü yaparken eskiz kâğıdını birbiri üzerine rulo yaparak aksların düzgünlüğünü kontrol ediniz. ➢ Önce A-B aksını E-F aksı ile üst üste getiriniz. ➢ Daha sonra eskiz kâğıdını A-C aksını D-F aksı ile üst üste gelecek şekilde rulo yaparak kontrol ediniz. ➢ Her iki kontrolde de akslarda oluşabilecek kaymaları mutlaka bu aşamada düzeltiniz. Düzeltilmeyen akslar daha sonra desenin kaymasına neden olur.

➢ Birim raportun içerisine desen tasarımınızı yapınız. 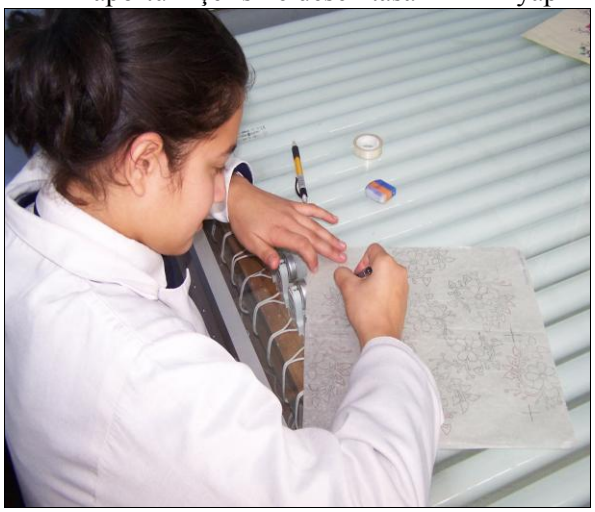	➢ Tasarımı Desen Hazırlama modülünde öğrendiğiniz ilkelere göre yapınız. ➢ Motiflerde küçültme büyütme ya da eksiltmeler yapabilirsiniz. ➢ Temiz ve düzgün çalışmaya özen gösteriniz.
➢ Akslardan dışarı taşan motifleri karşı köşelere aktarınız. 	➢ Eskiz kâğıdını rulo yaparak A-B aksını E-F aksları ile üst üste getiriniz. ➢ A-B aksları arasından taşan motifleri E-F aksları arasına taşıyınız.

➢ Akslardan dışarı taşan motifleri karşı köşelere aktarınız. 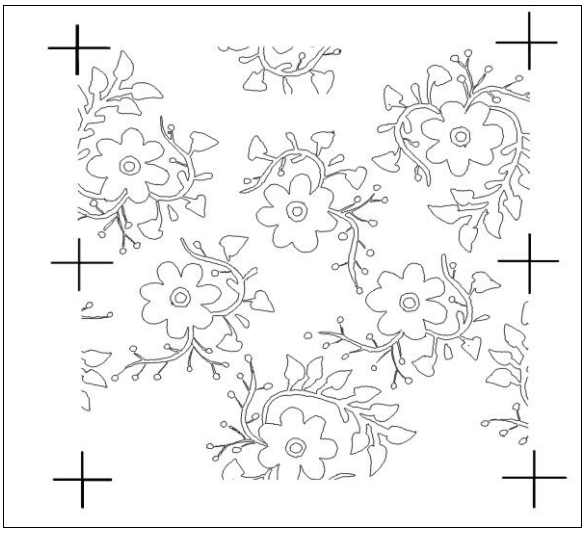	➢ Yarım raport kuralı gereği desen yana doğru çoğaltılırken ½ oranında kayma yapacağından eskiz kâğıdını rulo yapınız. A-C akslarını D-F aksları ile üst üste getirerek taşan kısımları taşıyınız. ➢ Daha sonra tam ters köşeleri rulo yaparak B-D akslarını C-E aksları ile üst üste getirerek taşan motifleri taşıyınız.
➢ Hazırladığınız birim raportu ışıklı masaya sabitleyiniz ve yeni bir eskiz kağıdını birim raportun üzerine sabitleyerek raportlamaya geçiniz. 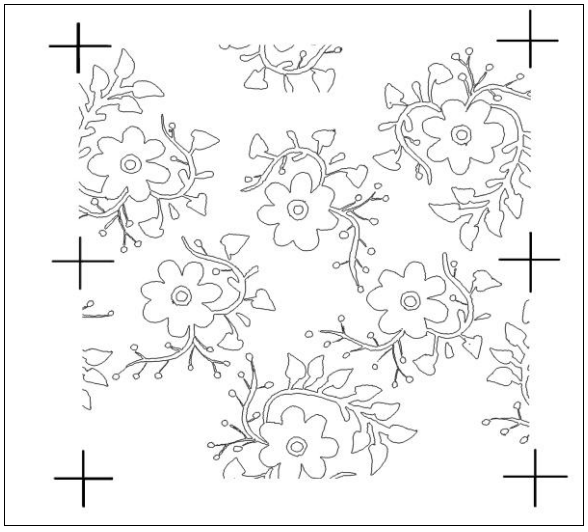	➢ Hazırladığınız birim raportu ışıklı masaya sabitleyiniz. ➢ Yeni bir eskiz kâğıdını da birim raportun üzerine sabitleyerek bire bir kopyalayınız. ➢ İlk olarak aksları almayı unutmayınız. ➢ Birim raportu eskiz kâğıdına kopyalarken mümkün olduğunca silgi kullanmamaya özen gösteriniz. ➢ Temiz ve düzgün çalışmaya özen gösteriniz.

➢ Raportlama işlemine devam ediniz. Bunun için üste sabitlediğiniz eskiz kâğıdını çıkarıp çizmiş olduğunuz ilk raport karesinin sağına gelecek şekilde yerleştiriniz ve kopyalayınız. 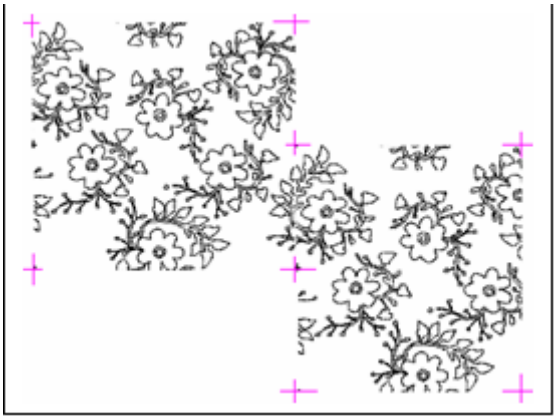	➢ Raportunuzu atkı ve çözgü yönünde çoğaltacağınızdan eskiz kâğıdınızı yıpratmamaya gayret ediniz. ➢ Bantla birim raport üstüne sabitlediğiniz eskiz kâğıdınızı alarak üstteki eskiz kâğıdı bir raport boyu sola, tekrar yarım raport boyu yukarı kaydırınız. (Böylelikle ilk karenin sağına ve yarım raport aşağısına kopyalayacaksınız.) ➢ Aksları üst üste getiriniz ve bant kullanarak desen masasına tekrar sabitleyiniz. (Üstteki eskiz kâğıdına çizdiğiniz ilk raportun sağ orta ve alt aksları ile alttaki birim raportun sol üst ve orta aksları üst üste çakışacaktır.) ➢ Uygun bir kurşun kalem kullanarak raportu tekrar kopyalayınız.
➢ Raportunuzu üçüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ediniz. 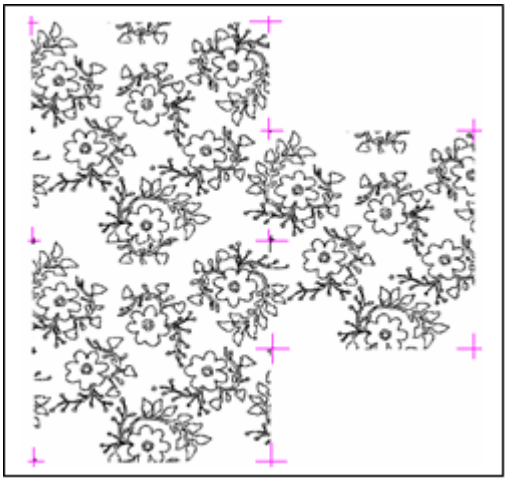	➢ Eskiz kâğıdınızı ışıklı masaya, birim raportunuz eskiz kâğıdınıza ilk çizdiğiniz raport karesinin hemen altına gelecek şekilde yapıştırınız. (Üstteki eskiz kâğıdına çizdiğiniz ilk raportun alt aksları ile alttaki birim raportun üst aksları üst üste çakışacaktır.) ➢ İlk olarak akslarını tekrar alınız. ➢ Raportu bire bir tekrar kopyalayınız.

➢ Raportunuzu dördüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ediniz. 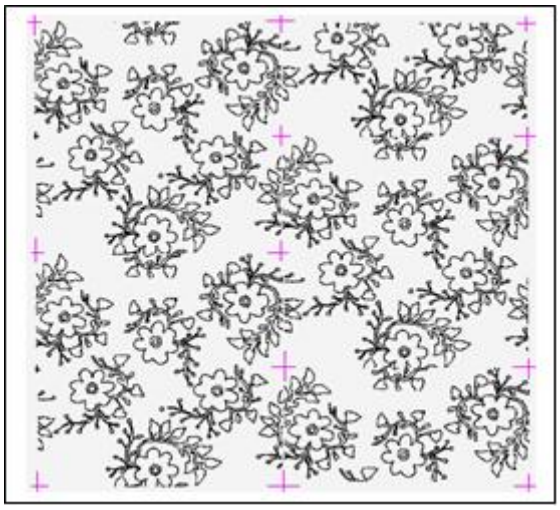	➢ Eskiz kâğıdınızı ışıklı masaya, birim raportunuz eskiz kâğıdınıza ikinci çizdiğiniz raport karesinin hemen altına gelecek şekilde yapıştırınız. ➢ İlk olarak akslarını tekrar alınız. ➢ Raportun deseni tamamlayacak şekilde üst kısmını ½ oranda sağdaki raportun altına çizerek tamamlayınız. ➢ Üst tarafta kalan boşluğa ise raportun ½ oranda alt kısmını çizerek tamamlayınız. ➢ Bu işlemi defalarca tekrarlayabilirsiniz.
➢ Hazırladığınız deseni resim kâğıdına aktarınız ve ardından kullanacağınız renkleri belirleyiniz. 	➢ Eskiz kâğıdındaki deseni bant yardımıyla dört köşesinden desen masasına sabitleyiniz. ➢ Aynı ölçülerde kesmiş olduğunuz resim kâğıdını eskiz kâğıdının üzerine yine bant kullanarak sabitleyiniz. ➢ Boyamaya başlamadan önce siyah kalemle aksları çiziniz. ➢ Renklendirme için renk seçimine geçiniz. ➢ Renkleri karıştırarak farklı renkler elde ediniz. ➢ Renkleri önce küçük bir alanda deneyerek uygun olup olmadığına karar veriniz. ➢ Uygun bulduğunuz renkleri boya paletinize desenin tamamını boyayacak miktarlarda hazırlayınız.

➢ Eskiz kâğıdına hazırladığınız birim raportu resim kâğıdına aktarınız ve hazırladığınız deseni boyayınız. 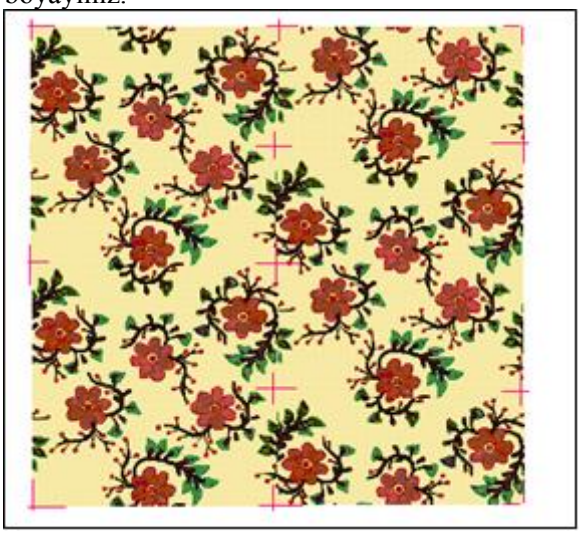 	➢ Boyama sırasında temiz ve düzenli çalışınız. ➢ Boyamada fırça darbelerinin belirgin olmamasına dikkat ediniz. ➢ Renk dağılımına dikkat ediniz. ➢ Sık sık su kabınızdaki kirlenen suyu boşaltarak temiz su koyunuz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet,** kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Uygulama için gerekli olan tüm araç gereç ve çalışma ortamını hazırladınız mı?		
Çalışacağınız birim raport ölçüsünü cetvelle belirlediniz mi?		
Eskiz kâğıdına aksları çizim araç gereçleri yardımıyla çizdiniz mi?		
Eskiz kâğıdını keserken desen kenarlarından boşluk bıraktınız mı?		
Aksların yarım raport kuralına uygun bir şekilde kontrollerini yaptınız mı?		
Tasarım ilkeleri doğrultusunda deseni raport sınırları içerisinde oluşturdunuz mu?		
Gerekli olduğu durumlarda motiflerde değişiklikler yaptınız mı? (büyütme- küçültme, ilave silme yön değiştirme vb.)		
Birim raportu oluştururken taşan motifleri yarım raport uygulama kuralları doğrultusunda karşı köşelere doğru aktardınız mı?		
Hazırladığınız birim raportu ışıklı masaya sabitlediniz mi?		
Yeni bir eskiz kâğıdını birim raportun üzerine sabitleyerek raportlamaya geçtiniz mi?		
Raportlama için üste sabitlediğiniz eskiz kâğıdını çıkarıp çizmiş olduğunuz ilk raport karesinin sağına gelecek şekilde yerleştirip kopyaladınız mı?		
Raportunuzu üçüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ettiniz mi?		
Raportunuzu dördüncü kez çoğaltarak raportlamaya devam ettiniz mi?		
Renklendirme işlemi için resim kâğıdınızı eskiz kâğıdı boyutlarında keserek akslarını çizdiniz mi?		
Desen tasarımınızı resim kâğıdına temiz ve dikkatli bir biçimde aktardınız mı?		
Renklendirme işlemine başlamadan önce çalışacağınız renkleri boyamaya yetecek kadar paletinize hazırladınız mı?		
Boyama sırasında guaj boya tekniğine uygun çalıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda "Hayır" şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız "Evet" ise "Ölçme ve Değerlendirme" ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin sonunda boş bırakılan yerlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1	Birim raport karesinin bir yöne doğru 1/2 oranında, diğer yöne doğru ise dik açı yapacak şekilde sıralanması ile oluşan raport sistemine diyagonal raport denir.	
2	Bir raport karesi 4 (dört) akstan meydana gelir.	
3	Karşılıklı ve çapraz akslar üst üste getirilerek doğrulukları kontrol edilir.	
4	Desen bir yönde düz raport sistemine uygun giderken, diğer yönde 1/2 kayarak kumaş üzerine yerleşir.	
5	Tam raportla yarım raportu ayıran fark bir yöne doğru 1/2 oranında kayarak ilerlemesidir.	

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi günümüzde kullanılan raportlama çeşitlerindendir?
A) Tam raport
B) Üslup raport
C) Kapaklama raport
D) Hepsi

2. "Bir tasarımın basılabilmesi için raportlanması gerekir." ifadesi doğru mudur?
A) Evet doğrudur
B) Hayır, doğru değildir
C) Bazı desenler raportlanır
D) Hiçbiri

3. Kumaşın atkı ve çözgü yönünde desen motiflerinin dik açı yapacak şekilde tekrarı ile elde edilen raport sistemi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Yarım raport
B) Diyagonal raport
C) Tam raport
D) Çevirme raport

4. Birim raport karesinin bir yöne doğru 1/2 oranında (atkı yönünde), diğer yöne doğru ise (çözgü yönünde) dik açı yapacak şekilde sıralanması ile oluşan raport sistemi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Yarım raport
B) Diyagonal raport
C) Tam raport
D) Çevirme raport

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	**D**
2	**D**
3	**Y**
4	**D**
5	**Y**
6	**Y**
7	**D**

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	**Y**
2	**Y**
3	**D**
4	**D**
5	**D**

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	**D**
2	**C**
3	**C**
4	**A**

KAYNAKÇA

- GÜL Emine, **Baskı Teknolojisi**, Milli Eğitim Yayınları, Ankara, 2002.
- www.tdk.gov.tr